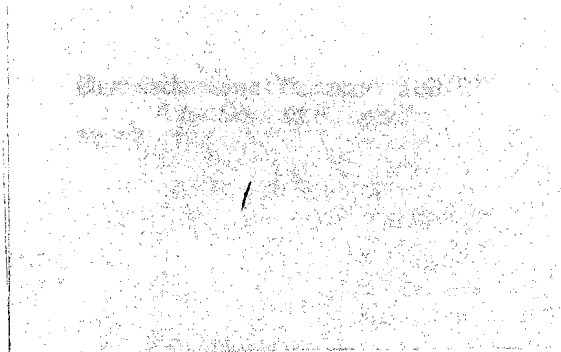

WYŻSZA SZKOŁA
ZARZĄDZANIA MARKETINGOWEGO
I JĘZYKÓW OBCYCH W KATOWICACH

Z problematyki języków specjalistycznych

Materiały z Konferencji

Pod redakcją
Janusza Arabskiego

KATOWICE 2002

Problemy konfrontacji polsko-niemieckiej terminologii podatkowej

Wstęp

W niniejszym referacie chcę wskazać na problemy terminologiczne, z jakimi spotyka się tłumacz podczas pisemnego tłumaczenia polskich i niemieckich dokumentów ekonomicznych (z Austrii, Szwajcarii, Niemiec).

Kwestie podatkowe regulowane są w poszczególnych krajach odpowiednimi ustawami i przepisami wykonawczymi. Podstawowym aktem prawnym określającym kwestie podatkowe jest w Polsce „Ordynacja podatkowa” mająca rangę ustawy z dnia 29.08.1997 roku (Dz.U. 137, poz. 526). W RFN jej ekwiwalentem jest Abgabenordnung (BGBI. 613, 1977) z dnia 16.03.1976 roku. Ich zakres jest bardzo podobny, czego dowodem są definicje (tabela 1) zawarte w leksykonie „Terminologia fachowa doradztwa podatkowego” (s. 88–89).

Na przykładzie trójdzielnej systematyki podatków stanowiącej wspólną bazę porównawczą dla systemu podatkowego zarówno w Polsce, jak i w Niemczech chciałbym zaprezentować problemy terminologiczne, na jakie napotkać może tłumacz tekstów użytkowych.

Teksty typu ekonomicznego stanowią grupę, którą cechuje specyficzna stylistyka, składnia, frazeologia oraz właściwa dla niej terminologia, różniąca się znacznie od normalnojęzykowych zastosowań. Sama kompetencja językowa nie wystarczy do tłumaczenia tekstów ekonomicznych, bowiem

niezbędna jest tu znajomość systemów i instytucji podatkowych dotyczących obu krajów — oryginału i przekładu, ponieważ struktury systemów wiążą się nie tyle z językiem, co z obowiązującą w danym państwie strukturą ekonomiczną. Tłumaczenie tekstów ekonomicznych wymaga tożsamości funkcji denotacyjnej terminów fachowych.

Analizując problematykę przekładu tekstów ekonomicznych pod kątem językoznawczym, tłumacz w procesie przekładu „musi uwzględnić wszystkie aspekty formalne i referencyjne” (Iluk 1998:123). Ustala więc funkcję desygacyjną, przyporządkowuje właściwe odpowiedniki w drugim języku i dostosowuje stosowną strukturę nominacyjną.

Tabela 1**Definicja Ordynacji podatkowej / Abgabenordnung**

Prawo niemieckie:	Deutsches Recht:
Ordynacja podatkowa zawiera znamiona (podatkowoprawnych) stanów faktycznych, wspólnych dla większości lub wszystkich podatków. Składa się z dziewięciu części: 1. Przepisy wprowadzające 2. Prawo zobowiązań podatkowych 3. Przepisy postępowania ogólnego 4. Wykonanie zobowiązań podatkowych 5. Pobór podatku 6. Egzekucja 7. Pozasądowe środki zaskarżenia 8. Przepisy karnoskarbowe 9. Przepisy końcowe	Die Abgabenordnung regelt Tatbestände, die für mehrere oder für alle Steuern gemeinsam gelten. Sie besteht aus neun Teilen: 1. Einleitende Vorschriften 2. Steuerschuldrecht 3. Allgemeine Verfahrensvorschriften 4. Durchführung der Besteuerung 5. Erhebungsverfahren 6. Vollstreckung 7. Außergerichtliches Rechtsbehelfsverfahren 8. Straf- und Bußgeldvorschriften 9. Schlußvorschriften
Prawo polskie:	Polnisches Recht:
Ordynacja podatkowa składa się z dziewięciu działów: 1. Przepisy ogólne 2. Organy podatkowe i ich właściwość 3. Zobowiązania podatkowe 4. Postępowanie podatkowe 5. Czynności sprawdzające 6. Kontrola podatkowa 7. Tajemnica skarbową 8. Przepisy karne 9. Przepisy przejściowe i końcowe	Die Abgabenordnung besteht aus neun Teilen: 1. Einleitende Vorschriften 2. Finanzorgane und ihre Zuständigkeit 3. Steuerschuldverhältnis 4. Steuerverfahren 5. Prüfungsmaßnahmen 6. Steuerkontrolle 7. Steuergeheimnis 8. Steuervorschriften 9. Übergangs- und Schlußvorschriften

Źródło: Leksykon. Terminologia fachowa doradztwa podatkowego, Forum Doradców Podatkowych/DATEV eG 2000, s. 88–89.

1. Trójdzielna systematyka podatków jako wspólna baza porównawcza

Na początku konfrontacji terminologii należy ustalić określoną wspólną bazę porównawczą. Chodzi tu o kwestię, w jaki sposób można przedstawić polskie i niemieckie koncepcje podatkowe w systematyce łącznej w taki sposób, aby mogły być one podstawą porównania. W związku z różnymi systemami prawa podatkowego jedyną bazą porównawczą może być uznana na całym świecie zasada fundamentalna polegająca na sprawiedliwym opodatkowaniu: jest to zasada ekonomicznych „możliwości” obywateli. Trzy wskaźniki tych możliwości tworzą podstawę trójdzielnej struktury podatkowej (Tipke/Lang 1996: 81 i n.):

- ⇒ das Einkommen/dochody,
- ⇒ das Vermögen/majątek,
- ⇒ der Konsum/der Verbrauch/konsumpcja/wydatki.

Poniżej przedstawiona tabela 2 przedstawia zarys trójdzielnej struktury niemieckiego i polskiego systemu podatkowego:

Tabela 2

Trójdzielna struktura niemieckiego i polskiego systemu podatkowego

Steuern vom Einkommen und Ertrag	Steuern auf das Vermögen	Steuern auf die Verwendung von Einkommen und Vermögen
Einkommensteuer: Körperschaftsteuer Gewerbesteuer – veranlagte Est – nicht veranlagte Lohnsteuer (Quellenabzug) Zuschlagsteuern: – Kirchensteuer – Solidaritätszuschlag Kapitalertragsteuer (Quellenabzug) Private Veräußerungseinkünfte – Spekulationsgeschäfte	Vermögensstransfer – Erbschaftsteuer – Schenkungsteuer Vermögensbesitz – (Vermögensteuer) – (Gewerbekapitalsteuer) – Grundsteuer	Allgemeine Verbrauchsteuern – Umsatzsteuer (Mehrwertsteuer) Besondere Verbrauchsteuern: – Mineralölsteuer – Alkoholsteuer – Tabaksteuer Besondere Verkehr- und Aufwandsteuern: – Grunderwerbsteuer – Kraftfahrzeugsteuer – Versicherungssteuer – Feuerschutzsteuer – Rennwett- u. Lotteriesteuer Kommunale Aufwandsteuern: – Hundesteuer – Vergnügungssteuer – Zweitwohnungsteuer

Podatki dochodowe			Podatki majątkowe	Podatki z tytułu użycia dochodów i majątku
Podatek dochodowy od osób fizycznych	Podatek dochodowy od osób prawnych	Podatek od przychodów z dział. gosp.	Transfer majątkowy	Ogólne podatki konsumpcyjne:
			– podatek od spadku	– podatek obrotowy (podatek od wartości dodanej)
			– podatek od darowizn	
– wymierzony podatek dochodowy od osób fizycznych			Posiadanie majątku	Szczególne podatki konsumpcyjne:
– niewymierzony podatek dochodowy od osób fizycznych (pobór podatku u źródła)			– (podatek majątkowy)	– akcyza na olej napędowy
Podatki dodatkowe:			– (podatek od kapitału na działalność gospodarczą)	– akcyza na wyroby tytoniowe
– podatek kościelny			– podatek gruntowy	Szczególne podatki komunikacyjne i od dokonywanych wydatków:
– dodatek solidarnościowy				– podatek od nabycia nieruchomości
Podatek od dochodów z kapitału (pobór podatku u źródła)				– podatek od pojazdów mechanicznych
Prywatne dochody ze sprzedaży				– podatek ubezpieczeniowy
– transakcje spekulacyjne				– podatek na cele ochrony przeciwpożarowej
				– podatek od wyścigów i loterii
				Komunalne podatki od dokonywanych wydatków:
				– podatek od posiadania psa
				– podatek od imprez rozrywkowych
				– podatek od posiadania drugiego mieszkania

Źródło: Klaus Tipke, Joachim Lang, Steuerrecht, Köln 1996, s. 81.

Dla uzyskania przejrzystości w podstawowym podziale podatków wymieniono tylko najważniejsze rodzaje podatków. Na charakter wyboru wpłynęły także różnice konceptualne istniejące pomiędzy niemieckim a polskim systemem. Zrezygnowano w niniejszym artykule z dużej ilości tzw. quasi podatków, tzw. danin parafiskalnych, a także danin szczególnych. W polskim systemie podatkowym wśród danin, które mają formę pieniężną, można wyróżnić cztery podstawowe kategorie: *podatki/Steuern*, *opłaty/Gebühren*, *dopłaty/Zuzahlungen*, *cla/Zölle*. W języku niemieckim sytuacja terminologiczna wygląda nieco inaczej. Tutaj ustawodawca wymienia takie terminy, jak: *Steuern/podatki*, *Gebühren/opłaty*, *Beiträge/składki*, *Sonderabgaben/podatki szczególne* (Tipke/Lang 1996:9–27).

Już tłumaczenie nazw danin z jednego języka na drugi przysparza nam kłopotów. To, co w języku polskim jest opłatą, może być w języku

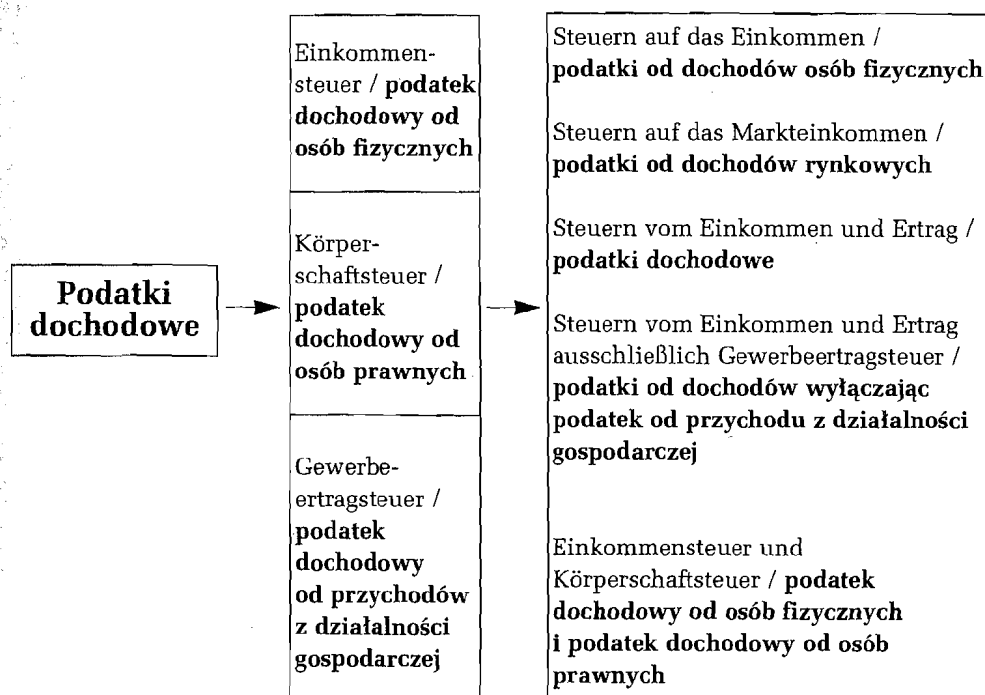
niemieckim oddane za pomocą podatku, np. *Stempelsteuer* — *opłata skarbową*. Wiąże się to z różnymi rodzajami systemów podatkowych, zakresem znaczeniowym, a także z samym podziałem podatków. Chociaż podział podstawowy na trzy grupy podatków w RFN odpowiada w istocie takiemu samemu podziałowi w Polsce, to jednak ich podział szczegółowy całkowicie się różni.

2. Warianty tłumaczenia terminu podatków dochodowych

Szczególnym terminologicznym i tłumaczeniowym uwarunkowaniem terminu *podatki dochodowe* jest jego użycie w liczbie mnogiej. Poniższy diagram (tabela 3) przedstawi różnice semantyczne, jakie występują w przypadku przymiotnika „dochodowy”:

Tabela 3

Przykład relacji dywergencji

Źródło: Opracowanie własne.

W języku polskim termin podatkowy występujący w liczbie mnogiej *podatki dochodowe* stanowi konwencję w nazewnictwie ekonomicznym. Obejmuje on swoim zakresem zarówno podatek dochodowy od osób fizycznych (*Einkommensteuer*), jak również podatek dochodowy od osób prawnych (*Körperschaftsteuer*). Język niemiecki nie posiada natomiast tak ogólnej konwencji w nazewnictwie. Aby rozróżnić te podatki, należy posłużyć się terminami *Einkommensteuer* określającym podatek od dochodów osób fizycznych oraz *Körperschaftsteuer* oznaczającym podatek dochodowy od osób prawnych. Pojawia się tu zatem relacja dywergencji.

Warto tutaj zaznaczyć, że przedsiębiorstwo jako osoba prawna, tzw. *Körperschaft* nie uzyskuje dochodów (*Einkommen*). O dochodach mówimy wtedy, jeśli poszczególne części zysku wpływają do gospodarstwa prywatnego mogącego dysponować tzw. siłą nabywczą. Natomiast przedsiębiorstwo osiąga nie dochody, ale zysk (*Ertrag*). Przedstawiając taką argumentację, można byłoby dojść do wniosku, że poprawnym tłumaczeniem będzie *Ertragsteuer einer Körperschaft*. Jednak jedynym dopuszczalnym terminem w niemieckiej terminologii podatkowej jest złożenie *Körperschaftsteuer*.

W niemieckim systemie podatkowym występuje podatek zwany *Gewerbeertragsteuer* (podatek od przychodów z działalności gospodarczej). Jest on trzecim rodzajem podatku dochodowego. Natomiast w polskim systemie podatkowym ten trzeci rodzaj podatku dochodowego nie jest wyodrębniony. Polacy płacą ten podatek w ramach podatku dochodowego od osób fizycznych. Skutek jest taki, że w niemieckiej terminologii podatkowej pojawia się termin *Gewerbeertragsteuer*, który nie ma odpowiednika w polskiej terminologii podatkowej. Tłumacz staje więc przed koniecznością utworzenia samodzielnego translatu. Nie może się on odwołać do żadnych polskich tekstów ekonomicznych i podatkowych. Strategia tłumaczenia polega więc na dosłownym przekładzie poszczególnych części niemieckiego złożenia.

3. Problematyka doboru właściwych ekwiwalentów terminologicznych na wybranych przykładach

Zanim przystąpię do bezpośrednich przykładów tłumaczenia określonych sformułowań terminologicznych z języka niemieckiego na język polski, pozwolę sobie zwrócić uwagę na fakt, że za źródło terminów ekonomicznych, stosowanych w analizowanych tłumaczeniach, przyjmuje generalnie terminy podawane w wymienionych w bibliografii pracach leksykograficznych, tj. specjalistycznych słownikach bilingwalnych Aliny Kilian, Iwony Kienzler oraz Michała Marciszewskiego i Piotra Milewskiego. Jak można się spodzie-

wać, wymienione powyżej słowniki nie wyjaśniają wielu wątpliwości nasuwających się tłumaczowi podczas przekładu albo na skutek braku poszukiwanego terminu, albo na skutek „mnogości” podawanych ekwiwalencji, nie zawsze adekwatnych do terminu polskiego lub niemieckiego. Podane w słownikach znaczenia słów nie zawsze też zaznaczają dziedzinę, do której się odnoszą. Tak jest w przypadku słowników Kilian i Kienzler. Tylko słownik podatków i księgowości Marciszewskiego i Milewskiego podaje w przypadku kilku nazw dla jednego desygnatu wskazówki w zakresie ich dystrybucji.

Najbardziej miarodajną pomocą w tłumaczeniu pojęć z zakresu prawa podatkowego jest wydany przez Forum Doradców Podatkowych „Leksykon. Terminologia fachowa doradztwa podatkowego”. Jest to obecnie jedyny słownik na rynku polskim, który nie tylko zawiera propozycje tłumaczeń poszczególnych wyrazów i związków wyrazowych, lecz także podaje ich definicje terminologiczne obowiązujące w prawie niemieckim i polskim. W przypadku wątpliwości terminologicznych możemy zawsze sięgnąć do definicji podanej w tym leksykonie.

Na przykładzie wyżej wymienionej systematyki podatków omówię teraz propozycje najlepszych ekwiwalentów (tabela 4), wychodząc z języka niemieckiego do polskiego.

Tabela 4

Złożenia (Komposita)

Język niemiecki	Język polski
Alkoholsteuer	akcyza na wyroby alkoholowe
Einkommensteuer	podatek dochodowy od osób fizycznych
Erbschaftsteuer	podatek od spadku
Feuerschutzsteuer	podatek na cele ochrony przeciwpożarowej
Gewerbeertragsteuer	podatek od przychodów z działalności gosp.
Gewerbekapitalsteuer	podatek od kapitału na działalność gosp.
Grunderwerbsteuer	podatek od nabycia nieruchomości
Grundsteuer	podatek gruntowy
Hundesteuer	podatek od posiadania psa
Kapitalertragsteuer	podatek od dochodów z kapitału
Kirchensteuer	podatek kościelny
Körperschaftsteuer	podatek dochodowy od osób prawnych
Kraftfahrzeugsteuer	podatek od pojazdów mechanicznych
Mehrwertsteuer	podatek od wartości dodanej
Mineralölsteuer	akcyza na olej napędowy
Rennwettsteuer	podatek od wyścigów
Lotteriesteuer	podatek od gier
Schenkungsteuer	podatek od darowizn
Solidaritätszuschlag	dodatek solidarnościowy
Tabaksteuer	akcyza na wyroby tytoniowe
Verbrauchssteuer	podatek konsumpcyjny
Vergnügungssteuer	podatek od imprez rozrywkowych
Versicherungssteuer	podatek ubezpieczeniowy
Zweitwohnungsteuer	podatek od posiadania drugiego mieszkania

Źródło: Opracowanie własne.

Nazwy niemieckich podatków tworzone są wedle różnych wzorów słowotwórczych. Najbardziej popularne są złożenia typu **rzeczownik + rzeczownik** (Hundesteuer, Grundsteuer, Alkoholsteuer). Rzadszymi konstrukcjami słowotwórczymi są następujące konstrukcje (tabela 5):

Tabela 5

Typy konstrukcji słowotwórczych

a) złożenie typu rzeczownik + rzeczownik + rzeczownik , np. <i>Kraftfahrzeugsteuer, Gewerbesteuer, Mineralölsteuer</i>
b) złożenie typu przysłówek + przymiotnik + rzeczownik , np. <i>Mehrwertsteuer</i>
c) złożenie typu temat czasownika + temat czasownika + rzeczownik , np. <i>Rennwettsteuer</i>
d) złożenie typu liczebnik + rzeczownik + rzeczownik , np. <i>Zweitwohnungsteuer</i>

Źródło: Opracowanie własne.

Niemiecki termin *Steuer* posiada dwa polskie odpowiedniki: *podatek* i *akcyza*. W sensie ekonomicznym obydwa te terminy mają identycznie znaczenie. Niemniej jednak przyjęło się w polszczyźnie, że pewne typy podatków zwie się nie podatkami, ale akcyzą. W stosunku do tych rodzajów podatków niemieckie słowo *Steuer* musimy oddać słowem *akcyza* (*Tabaksteuer* — *akcyza na wyroby tytoniowe*, *Alkoholsteuer* — *akcyza na wyroby alkoholowe*).

W języku niemieckim występuje słowo *akcyza* (*Akzise*) oznaczające, jak podaje Duden (1996:88), „podatek konsumpcyjny, podatek komunikacyjny, cło”. Niemniej jednak termin ten nie jest używany w kontekście takich podatków. Dominuje bowiem termin *Steuer*.

Problemem, jaki może stać przed tłumaczem, jest niewystępowanie pewnych podatków w polskim systemie prawnym. Polacy nie płacą na przykład *Solidaritätszuschlag*, czyli tzw. dodatku solidarnościowego. Jest to, jak podaje leksykon — „Terminologia fachowa doradztwa podatkowego” (s. 159), „danina na odbudowę Niemiec Wschodnich”. Również nie ma w Polsce podatku na cele ochrony przeciwpożarowej (*Feuerschutzsteuer*), podatku od imprez rozrywkowych (*Vergnügungssteuer*), podatku kościelnego (*Kirchensteuer*) oraz podatku od posiadania drugiego mieszkania

(*Zweitwohnungsteuer*). Przy tłumaczeniu tych terminów tłumacz musi zaufać własnemu doświadczeniu translatorskiemu.

Generalną zasadą przy tworzeniu niemieckich nazw typów podatków jest zastosowanie złożzeń (Komposita), przy czym dominują złożenia nominalne. Natomiast w języku polskim zasadniczo przy tworzeniu nazw podatków wykorzystuje się zestawienia, w których obowiązują reguły składniotwórcze, np. *podatek od gier, podatek od darowizn, podatek od posiadania psa*. Rzadziej w polszczyźnie stosuje się konstrukcję **rzeczownik + przymiotnik**, np. *podatek gruntowy*.

4. Wnioski

Z całości zaprezentowanych powyżej rozważań wynika, że w celu podjęcia właściwej decyzji na płaszczyźnie systemów terminologicznych niezwykle ważna jest znajomość uzualnych struktur językowych występujących w specjalistycznych tekstach.

Z przedstawionych przykładów wynika również, że nie jest możliwe adekwatne tłumaczenie bez pewnej przynajmniej znajomości przedmiotu. Często bowiem wiedza denotatywna jest źródłem poprawności terminologicznej.

Tłumacz nieposiadający wiedzy fachowej, zdający się jedynie na słownik najprawdopodobniej nie wybierze trafnego ekwiwalentu. Zaufanie jedynie intuicji jest więc absolutnie niedopuszczalne.

Ogólna orientacja w pojęciach związanych z prawem podatkowym, a także znajomość podobieństw i różnic w polskim i niemieckim systemie fiskalnym jest dla tłumacza niezbędna, gdyż nie tylko usprawni sam proces tłumaczenia, ale także uczyni je bardziej rzetelnym i wiarygodnym.

Opowiadam się za tworzeniem specjalistycznych słowników z zakresu różnych działów ekonomii i prawa. Podręczne słowniki ekonomiczno-prawnicze zdecydowanie nie wystarczą przy tłumaczeniach specjalistycznych. Tylko bardzo wąsko specjalistyczne słowniki branżowe, podające również relacje konwergencji i dywergencji, mogą dać gwarancję poprawnego tłumaczenia tekstów.

Bibliografia:

- Brzeziński, B. (2000): *Prawo podatkowe*. Toruń
- Duden. *Deutsches Universalwörterbuch*. Mannheim–Leipzig–Wien–Zürich
- Illuk, J. (1998): *Problemy tłumaczenia nazw medycznych na przykładzie języka polskiego i niemieckiego*. W: *Glottodidactica XXVI*, Poznań, str. 123–136.
- Kienzler, I. (2000): *Słownik prawniczo-handlowy polsko-niemiecki*. Gdynia.
- Kilian, A. (2000): *Słownik języka prawniczego i ekonomicznego polsko-niemiecki*. Warszawa.
- Klimas, M. (1997): *Podręczna encyklopedia rachunkowości*. Warszawa.
- Leksykon rachunkowości polsko-angielsko-francusko-niemiecki*, Warszawa 1992.
- Leksykon: Terminologia fachowa doradztwa podatkowego*. Forum Doradców Podatkowych/DATEV eG (2000).
- Marciszewski, M. Milewski, P. (2000): *Niemiecko-polski polsko-niemiecki słownik podatków i księgowości*. Warszawa.
- Obstawska, I. (2001): *Zapis polskiej i niemieckiej terminologii podatkowej*. W: *Lingua Legis* nr 9, Warszawa.
- Pieńkos, J. (1999): *Podstawy juryslingwistyki. Język w prawie — prawo w języku*. Warszawa.
- Reger, O., Münter, M., Lange, K-M. (red.) (1992): *Schüler Duden. Die Wirtschaft*. Mannheim–Leipzig–Wien–Zürich.
- Sobół, T. (1999): *Niemiecko-polski i polsko-niemiecki podręczny słownik terminów i zwrotów z zakresu funkcjonowania firmy*. Bielsko-Biała.
- Tipke, K., Lang, J. (1996): *Steuerrecht*. Köln.

SUMMARY**Areas of Confrontation of Polish–German Tax Terminology**

The work relates to problems regularly encountered in the course of translation of Polish and German documents pertaining to economy. The author focuses on taxes and their classification. He compares Polish and German classification of taxes, points to similarities and differences. He analyses in detail selected German tax diction and seeks best Polish equivalents. The author provides a study of typical language constructions used for the creation of German and Polish tax nomenclature. He concludes that it is impossible to make a good translation without the deep knowledge of Polish and German tax systems. He suggests the creating of specialist economic dictionaries devoted to various areas of law and economics.